

Még jelenik

minden kedden.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz (Kovács-utca, 16. sz.) intézendők.

Bérmertelen leveleket nem fogadjunk el.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt
Fél évre 3 „
Negyed évre 1 „ 50 kr.

HIRDETÉSEK DÍJA:

öt hasábos petit sor 5 kr.

NYILTÉR:

három hasábos petit sor . 15 kr.

KASSA és VIDÉKE

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP

ÉS A SZEPESI GAZDASÁGI EGYESÜLET KÖZLÖNYE.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak, általában a lap anyagi részét illető közlemények a kiadó-hivatalhoz (Pannonia könyvnyomda és kiadó-részvénytársaság, intézendők.

Hirdetményeket elfogad:

Hausenstein és Vogler Budapesten, Bécsben, Berlinben, Münchenben, majnai Frankfurtban, Stuttgartban, Hamburgban és Bernben. *Mosse Rudolf* Bécsben, Prágában, Münchenben, Hamburgban, Nürnbergben, majnai Frankfurtban, Straßburgban, Berlinben, Zürichben, Boroszlóban és Nürnbergben. *Lang L.* nemzetközi hirdetési irodája Budapesten. *A délménét hird. iroda* Stuttgartban. *A Jägerfele könyvekereskedés* Frankfurtban. *Schlotte E.* Bremenben. *Fort Jenő* Lipcsében.

Előfizetési felhívás

a *Kassa és Vidéke* jul.—dec. folyamára.

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetési hátridejük e hó végével lejár, tisztelettel felkérjük megrendelésük mielőbbi megújítására.

Igyekszik megmarad a régi. Rajtaleszünk, hogy minél tartalmasabb és változatosabb számokat szolgáltatassunk olvasóinknak. Megfelelő anyagi támogatás mellett már eddig is valósítottuk volna szándékunkat: a lapnak hetenként kétszer való kiadása iránt.

Ennélfogva bizalommal kérjük a jó és nemes ügy igaz barátait, hogy lapunkat becses köreikben terjeszteni sziveskedjenek.

Előfizethetni félre 3 frt., évnegyedre 1 frt 50 krral, legkönnyebben postai utalvány által.

Pannonia-könyvnyomda, Dr. Klekner Alajos,
kiadó. laptul. s felelős szerk.

Kassai színügy.

A fővárosi lapok nem ok nélkül panaszkodnak, hogy ott Laube bécsi híres szintársulatát oly kitünő lelkesedéssel fogadták, mely azonban párnappal alatt lehanyatlott. De mit szólunk mi, kassai magyarok? Itt Kassán valóságos nemzetelleni tüntetést üznek a német színügy mellett, s hat hét óta fagy- és forróságban, eső- és szélvészen tódul a közönség megtapsolni és koszoruzni Germania ugynevezett művészeit. A magyar honvéd-tiszt, állam-hivatalnok, kereskedő és iparos, kik télen zsebre dugott kezekkel keserves elegiákat zengedeztek a pénzapályra, hogy alig képesek pár liter karvini sert naponként fizetni: a színházba még karzatra menni sincs módjukban: ime most egyszerre a sok tüzvész és fagykár után megnyílnak előttük az elátkozott bányák rejtett kincsei és rohanva kapkodják a belépti jegyeket és végtelen boldogtalannak érzi magát az, kinek orra elől más boldog halandó elhalasztja a gyöngyöket, az aranyat-érő zártzseket és a felülmulthatatlan művészi élvezeteket. Sőt hirlik, hogy a szép színigazgatót nagyértékű ajándékkal fogják megtisztelni, hogy hirdesse ország-világ előtt: Kassa az igazi Tropperek hazája. És talán ismétlődni fog a három év előtti gyönyörűsége honleányi buzgalom, midőn előkelő magyarnők jártak házról-házra s vagy félezer frtot gyűjtöttek a szép és nagy művészek számára. (Ugyan gyűjtöttek-e összesen ennyit az árviz károsultaknak, vagy a Deák-szoborra?)

Egyik ösmerősünket, ki buzgó látogatója a német színháznak, kérdeztük egy ízben: igaz-e, hogy oly kitünő művészek e híres jövevények? Mire így válaszolt: „Epen nem, igen közönséges kisvárosi szintársulat. Egy pár szép, csinos és ügyes drámai színésze van: jól begyakorolt összevágó előadásai feledtetik a művészet hiányát: érdekes és változatos repertoírjok pedig tagadhatlanul nagy vonzerőt gyakorol; de az operette-társulat silányabb a legutolsó „Volkssaengerek“-énél. A kassai muzeum ó-kori repedt fazekai szoborcsengetek ez elavult muzsák fülhasító üres kongása mellett. De hát divatban vannak

és ez legfőbb érdemök. A közönség nagy része a szép nemhez tartozik, kik az igazgató elbájoló játékát nem győzik eléggé bámulni és személyében bálványozzák Germania istenét. A szép-nem maga után vonja az erős nemet s ugyanazok, kik a közös vámszerződés ellen pattognak a kaszinókban, estve ott tapsolnak a közös művészetnek. Mig itt tele marokkal szorják a pénzt és virágokat: a magyar Thaliának csak a bukás, a guny, közöny és megvetés marad osztály-része. Gondoljuk meg: ha Lászy színigazgató ur a jövő szinidényben ismét veszt és bukik, megy-fut, merre szeme világa lát s nem fog többé találkozni egy merész férfi sem, ki ily kétségbeesett vállalatra áldozza hiteltét, vagyonát, hirnevét. S akkor a nemes ősök által épített Magyarország legrégebb színháza idegen kézre kerül. Vagy tán ez célja a titkos germanizátoroknak. Jaj nekik! Az utódok átka, a krónikák gyalázata fogja emlegetni, kik az állam uralkodó nyelve elleni bűnös merényben közreműködtek, mert merény az a nemzet geniusa ellen, ha éhen hagyják halni a magyar művészetet és pazar kézzel bátorítják az idegent, kik mar is szelvében hirdetik, hogy „Kassán csak a német színészet életképes.“

Nekünk, kik itt a magyar sajtót képviseljük, hazafiúi kötelességünk felszólalni s az elbájosított és tévutra vezetett közönséget felvilágosítani, kik valóban inkább szánalomra, mint kárhözatra méltók, mert nem tudják mit cselekesznek. Nem a dús jövedelem, a tele ház az, mit irigylünk; de azon céltatos tüntetés, mintegy kicsinylése a magyar és idétlen magasztalása a német színészetnek, ami méltó haraggal és keserűséggel tölti el minden igaz magyar állampolgár szívét. Reméljük, ama másik lap vezetője is, kit nemesak a közügy érdeke, de személyes barátság is csatol a kassai színügy képviselőjéhez, hallatni fogja véleményét.

Lászy urat mindenestre figyelmeztetjük, hogy a verseny élethalálos. Az a kérdés: Kassán a magyar, vagy német színügy győzzön-e? Szedje össze minden erejét. Ne engedje eltiportatni a magyar színügy becsületét, méltóságát és művészi fölényét. Igyekezzék pótolni társulatának hiányait. A hősi, intrikus szerepek nincsenek kellőleg betöltve. A női szerepekre is szerződtesen képzett, közkedvességű művésznőket, mert Boer Emmát, Sipsónét, a boldogult Gildai Ernát és Vincze Mariskát a közönség nem tudja elfelejteni. Beödyné béküljön ki a hálás anya-szerepekkel, és higgyen nekünk, ha jóskor nem vagyunk is, hogy ott terem számára a legdusabb babér. Továbbá a színigazgató mostani szünidejében állítson össze jó és gazdag repertoírt, mert az igazat megvallva, az operette igen ritkán hozott valami jót és újat: az epigrammként a kár az, hogy „a mi jó az nem új, s a mi új az nem jó.“ Mig a drámai színészek majd minden Isten-adta estve orias

szerepeikben fáradoztak: az operetteisták csak igen gyéren és ritkán léptek fel élvezhetetlen fércművekben. akkor is pongyolán és készületlenül, pedig a változatoság által nemcsak a pénztár és operette népszerűsége nyer, de a drámai színészeknek is időt enged: átgondolni, megemészteni, szervezni szerepeiket és ezáltal az ő előadásai is öszhangzóbbak, pontosabbak, gyorsabb-menetűek, egyszóval sikerültebbek leendnek. Így sikerülni fog a rágalmozó nyelveket elnémitani, az idegen muzsa imádoit lefegyverezni s az elpártolt közönséget vissza-hódítani és e szerencsés fordulat által, mit teljes szívünkkel kívánunk, nemcsak a színigazgató és közönség, de a nemzeti Thalia is diadalmaskodni fog tola-kodó ellenein.

Turul.

— *Brüsszelben* a kamaraválasztások alkalmából e hó 13-án nagy néptömegek zajosan tüntettek a katolikus intézetek előtt, melyeket a polgári őrség védelme alá kellett helyezni. Több egyént elfogtak. Antwerpenben a pártok közt tettleges összeütközések történtek. Genfben is zavargások voltak.

— *Bismack* hg Németország javára legújában ismét egy fontos politikai akciót vitt véghez. Megszerezte Helgolandot. E hirt újában megőfölte Disraeli az angol parlamentben tett ellenkező nyilatkozatával.

— *A szerbek* a dolgok újabb fordulata folytán igen sajtáságos helyzetbe jutottak a portával szemközt. A nagyvezérnek Belgrádba intézett tudakozására azt voltak kénytelenek felelni, hogy a fegyverkezés korántsem a porta ellen, hanem amiatt történt, mert maga Szerbia is ugyszólván a lázadás gyűrűjéről volt környezve. Szerbia a porta integritását saját érdekében állónak is ismeri. Igen helyesen jegyezték meg a lapok, mikép csak az kell még, hogy Szerbia részéről kinyilvánítás-sék, miszerint a kényszerkölcsön azért köttetett, hogy legyen miből kifizetni a souverain-állam iránti adótarozást.

— *Altitólag* Montenegro fejedelme lenne a konstantinápolyi kormány által kizemelve arra, hogy a porta és a felkelők között a béke érdekében a közvetítést átvállalja.

— *Ó Felsége* a király — mint hirlik — ez évben csakugyan látogatást fog tenni Galicia- és Bukovinában.

Kassa, 1876. június 17.

Tekintetes szerkesztő úr! Az „Abauj-kassai közlöny“ f. hó 15-éről kelt 24-ik számában foglalt megtámadása következtében kérem t. szerkesztő urat, legyen szives a városi t. ez. közönség tájékoztatása ezéjéből becses lapjába következőknek helyt adni.

Az 1876-ik évi június hó 4-én kelt alapítási szerződésben megajánlott földterület 1875-ik sept. 1-én az arról tanuskodó jegyzőkönyv szerint, — tényleg és minden reservatum, minden szolgalm fentartása nélkül, a m. kir. gazd. tanintézet szabad használatába átadatott. Nem kétlem, hogy a kalvária mellett fekvő és az 58, 59, 60, és 61. sz. határkövekkel jelelt földdarabon ember-emlékezet és talán hosszabb idő óta gyalogút vezetett keresztül. Mindezek a telkeknek az intézet általi használatba-vétele által megszüntettek, és így, minthogy az elébb megjelölt földterület minden reservatum, minden szolgalm fentartása nélkül, az intézet szabad használatába átadatott; minthogy a telek adományozója egyuttal az eddigi ösvény használója is levén, joga volt ahhoz, hogy a telek szabad használati jogának átruházása által az eddig fenállott ösvényről (a

hit és másrészt a szép, jó és igaz eszméi között fenforog. Epiletesen illusztrálta e fejtegetésében a hitnek hathatós lényegét. Az ifju egyházi-szónok ékesszólásának varázsával és tudományos olvasottságának nagy készletével nemcsak iparkodott hatni, de valóban epiletesen hatott is az okulni-kész, fogékony kedélyre!

— *A múlt héten* időzött városunkban a hírneves művész: *Bulyovszky Lilla* asszonyság. Eperjesről Ungvárra menet, hova szintén vendégszereplés kedvéért utazott, egy-napra betért a kassaiakhoz is. Hétfőn este jött és szerdán reggel távozott.

— *A kassai m. kir. gazdasági tanintézet* ezévi „Ertesítője” szerint (1-ső szám az 1876. tanévről) — mely a tanintézet szervezetén s fegyelmi rendszabályain túl számot ad a tananyagáról, a könyvtárról s olvasóteremről, az intézet gazdaságáról, az intézet kert-telepeiről, a kísérleti térről, a hallgatók segély-egyletéről és az ajándékokról — az intézet ezévi (1-ső tanfolyambeli) hallgatóinak száma 20 volt, kiknek legnagyobb része Abauj- és Zempléni megye szülöttje. A tanártestület az igazgatóval együtt 5 tagból állott.

— *Városunk* szülöttjét veszítettük el a nagyváradi kir. jog- s államtudományi kar egyik tagjában, Turcsányi Vincében, ki f. 1876. évi június 15-én este 10^{1/4} órakor élete 60-ik, tanárságának 34-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, Nagyváradon meghalt. Terjedt műveltségű, sokat tanult, derék ember és tanár volt. Nyugodjék békében.

— *A kassai m. kir. postaigazgatóság* közhírré teszi, hogy a bártfai és tátrafüredi fürdőhelyeken f. hó 16-ától kezdve, a fürdőidény tartama alatt, azaz f. évi augusztus végéig postahivatal léptetett életbe.

— *A helybeli állami felsőbb ipartanodánál* az 1876-ik tanévi nyilvános zárvizsgálatok június hó 19-től egész 28-ig bezárólag délelőtt 8 órától, délután pedig 4 órától kezdve fognak megtartatni; melyekre a t. c. szülők, gyámok és tanügy barátok ezenel tisztelettel meghívattak.

Vizsgálati menetrend a kassavárosi községi iskolaszék hatósága alá tartozó tanodákban. A) A polgári tanodákban: június 22-én, d. e. az ágostai, helvét- és mózesvallásuak a hit-erkölcstanból, d. u. 4 órakor a tornaszatból. Június 23-án, a róm. kath. vallásuak a hit-erkölcstanból. Június 24-én, a II. fiu-s leányosztályokban valamennyi tantárgyból. Június 26-án, az I. fiu- és leányosztályokban valamennyi tantárgyból. Június 27-én, a III. fiu- és leányosztályokban valamennyi tantárgyból. B) az elemi tanodákban: június 22-én, d. e. az ágostai, helvét- és mózesvallásuak a hit-erkölcstanból, d. u. 5 órakor a tornaszatból. Június 23-án, a róm. kath. vallásuak a hit-erkölcstanból. Június 26-án, a kovács-utcai tanodaépületben elhelyezett I. II. III. IV. a., és b., párhuzamos fiasztályokban. Június 27-én, a feketesanon elhelyezett I. II. III. IV. fi- és I. II. III. IV. a., leányosztályokban. Június 28-án, a külvárosokban levő osztályokban és pedig a ferencvárosi Téglá-utcaiban Lagh-ház I. II. d., fi és III. b., leány, a józsefvárosi Flórián-utcaiban, kisdődövödi épületben I. II. e., fiu, sörházutezai Wandracsek-házban I. II. c., leány, Erzsébetváros pesti-út, polgári kórházban I. II. d., leány, C.) Az ismétlő iskolában. Június 28-án, este 7 órakor mind az öt osztályban, a kovács-utcai tanoda épületben. D.) A zenetanodában. Június 28-án, d. e. 9. az I. és II. osztály és d. u. 3 órakor a III. és IV. osztály a kovács-utcai tanodaépület zenetermében. E.) Az iparrajztanodában. Június 26-án és 27-én rajzkiállítás a kovács-utcai tanoda rajztermében. A vizsgálatok ideje ott, hol különösen megjelölve nincsen, d. e. mindenkör 8, d. u. pedig 2 óra tartatni ki. Mely zárvizsgálatokra a t. c. szülők, gyámok és tanügy-barátok az iskolaszék nevében tisztelettel meghívattak. Kassán, 1876. június 17-én.

Szikay Lipót,
iskolaszéki elnök.

— *A kassai á. h. ev. tanoda* t. c. elöljáróit és pártfogóit, a tanuló ifjuság t. szüleit és a nevelés barátait a folyó 1876-ik évi június 26- és 27-én tartandó nyilvános vizsgálatokra tisztelettel meghívja az igazgatóság. A vizsgák rendje: június 26-án hétfőn d. e. 8 órától az V—VI és VII—VIII. leányosztály vizsgája, d. u. 3 órától az I—II. elemi osztály vizsgája; június 27-én kedden d. e. 9 órától a III—IV. elemi osztály vizsgája.

— *Az alsó-kékedi gyógyfürdő,* melynek vize különösen köszvényes bántalmak ellen igen hatásosnak bizonyult, a múlt hóban lett a közönség használatára megnyitva. Fölvívjuk e, városunkhoz különben is közel fekvő gyógy- és kirándulási-helyre a közönség figyelmét annyival is inkább, mert a tulajdonos részéről ez évben számos és költséges javítás tétetett, névszerint a fürdőház egészen új alakított által s újabb fajtájú kényelmes fürdő kádakkal lón ellátva, hogy így a közönség igényei annál nagyobb mértékben kielégíthetessenek.

— *A volt „Rozsnyói Híradó” szerkesztője,* Márton János ellen e hó 16-án tartatott meg az

ellene a 170 postamester által indított sajtó-perben a másodszeri esküdtszéki tárgyalás. Vádolt önmagát magát védelmezte. Az esküdtek 8 szavazattal másodszer is kimondták rá a „vétkes“-t, mire a Barkóczy báró 5 mlga, törvszéki elnök és a Puky és Giczey törvszéki bíró urakból álló bíróság vádlottat, 200 frtnyi bírság megfizetésében marasztalta el.

— *(Beküldet.) Középkori állapotok.* Miután a külsőtény oly mostoha gyermeke a városi hatóságának, hogy azzal nem gondol: a közönség maga veszi át a rendőri és gyakran a bírói szerepet is. Így történt e hó 8-án. Egy gyermek, hogy madárfészkeket raboljon a sudar jegenyefára kuszott. Egy házi ur ezt észrevevén, fenyegette a fiút, hogy ha lejön, megveri, mire a vádolt jónak látta biztos magasságból, le nem bocsátkozni. 3 negyed óráig tartott e perpatvar fent és lent. Szépszámmú közönség gyült össze minden rendű és rangú csak rendőr nem, hisz az a folyó s parancsolatban. Végre az anya rohant a küzdőterre és megmenté fiát a megérdemlett büntetéstől. Mult napokban uri lovasok és tiszték nyargalásztak a faszorok között, mire egy csapat dajka és peszonka égbekiáltó lármával és siválkodással üzte el az alkalmatlan tolokodókat. Miután lapokban közölt felszólalásunknak semmi sikere nincs, nem akarunk többé falra borsót hányni, de igen kérjük t. szerkesztő urat, ki egyszersmind bizottmányi tag is, méltóztassék szoba-hozni a közgyűlésen a sétány elhagyott állapotát. Talán a város atyái több érdekeltiséget tanusítandnak és csekély költséggel és buzgósággal intézkedni fognak, hogy e városrészt a pusztulástól megszabadíttassék.

— *A magy. tud. akadémia igazgató-tanácsa* tagjai közé választotta gróf Andrássy Gyulát, monarchiank külügyminiszterét.

— *A magy. tud. akadémia* idei nagy-gyűlésén az elnök, Lónyay Menyhért, megnyitó beszédében megemlékezvén a megboldogult gróf Kemény Zsigmondról kiemelte, hogy midőn a nemzet elérte azt, miért küzdött, nem-egy lehangoló előjelt tudott felhozni azon aggodalmainak igazolására, vajjon az adott viszonyokhoz képest képesek leszünk-e életképesen alkotni s hazánkat a rend s az anyagi jólét azon fokára emelni, mely fenállást biztosítja. „Egyet sem hozott fel — ugymond Lónyay — oly gyakran, mint a nemzetnek folyton hanyatló részvétét saját irodalma iránt.” — Ugyanez alkalommal kiemelte az elnök, azon részvétlenséget is, mely a nagy Széchenyi iratainak megvételére szükséges pénzüsszeg egybegyűlését kizárja. „Ennek oka — ugymond — azon apathia, mely a keleti népek jellemének egyik árnyoldala. Ugy hiszem, egy sincs a t. gyülekezet tagjai között, de azok közt sem, kik a hírlapok sok ezer példányain e szavakat, az ország minden részében olvasandják, ki ily aránylag csekély összeget, melyet könnyen nélkülözhet szívesen ne áldozna ezen célra. Tudhatja kiki, hogy a gyűjtött pénzek elfogadására mindenki számára nyitva áll a magyar földhitelintézet pénztára, mely a személyesen odavitt, vagy a posta útján küldött legkisebb összegeket is elfogadja és mégis mily csekély azok száma, kik e felhívásnak megfeleltek.”

— *Az országos nőképző-egylet* elnöksége a következő felszólítást intézte a hazai nőegyletekhez: „Az országos nőképző-egylet” f. évi május hó 14-én tartott közgyűlésén a következő határozatot hozta: „Megbizatik az elnökség, miszerint szültsi és kérje fel az országban létező nőegyleteket egy, a hazai ipart előmozdító országos egylet alapítása céljából, melynek tagjai szükségleteiket hazai gyártmányokból akarják és fognak fedezni s a szellemi művelődés mellett az egyszerűséget úgy a háztartásban, mint az öltözékben követni és pártolni kívánják. Evégből kérje fel az egyleteket, küldjenek ki kebelökből két, vagy három képviselőt a folyó évi szeptember havában Budapesten tartandó értekezletre, melynek határnapja később közzé fog tétetni, hol nézeteiket kifejtve, eszmecseré utján megállapíttassanak a módokat, miképp szerveztessék az alakítandó egylet; miképpen lesz leginkább a cél elérhető társadalmi uton a hazai ipart előmozdítani s a tömörked milliónak, melyekkel különösen női ipar-cikkekért ez idő szerint a külföldet gazdagítjuk, a hazai ipar felvirágoztatására a hazában-maradását s ezáltal a hon jólétét és vagyonosodását eszközölni. Határozatott továbbá, miszerint azon egyletek, melyek körülményeik folytán nem képviselhetetik magukat ez értekezleten küldötteik által, kéresse-nek fel erre vonatkozó nézeteiknek írásban kifejezést adni s írásbeli tervezeteiket Veres Pálné szül. Beniczky Hermina asszony, mint az orsz. nőképző-egylet elnökéhez (zöldfa-utca 36-ik sz. a.) augusztus 30-ig beküldeni.” Midőn az országos nőképző-egyletnek eme határozatát nodnak szíves figyelmébe ajánlani bátorkodunk, fegyuttal kérjük, méltóztassék azt becses egyletök választmányi gyűlésén felolvastatni s a benne kifejezett eszmét felkarolva odahatni, hogy a vezetése alatt álló

egylet a szeptember havában tartandó értekezletek magát képviseltesse, vagy erre vonatkozó nézeteit az értekezlettel írásban tudatni sziveskedjék. Reméljük, hogy felszólalásunk hazánk buzgó nőegyleteinek nem fog viszhang nélkül maradni s minélőbb létesülni fog az üdvös mozgalom, melyet az „országos nőképző-egylet” jelenévi közgyűlésén fentközlött határozatával előidézni kívánt, a jó siker reményét pedig a magyar hölgyek akaratába, kitartásába és hazaszeretetébe vetjük. Veres Pálné szül. Beniczky Hermina, egyleti elnök, gróf Teleky Sándorné, egyleti alelnök, Várady Gáborné, egyleti másod-elnök.”

— *A koronaörökös büszkesége.* E napokban a cs. kir. koronaörökös F. H. Rudolf nevét viselő 19. számú gyalogezrednek Győrött állomásozó hadparancsnoksága magyar nyelven szerkesztett hivatalos levélben kereste meg Fehérmegye hatóságát. Míg e törvényes és egyuttal hazafias eljárás felett örülünk s az illető parancsnokságot üdvözöljük, addig nem mulaszthatjuk el abbéli óhajunknak kifejezést adni, miszerint vajha — valahára — a 69-ik gyalogezred itteni hadparancsnoksága is a hazafias és nemét ép oly módon gyakorolná. Mindenesetre pedig örömmel és nyíltan megvalljuk azt, miszerint a 19-ik gyalogezred eme parancsnoksága büszke lehet e hazafias tetteire, mert ő a nemzet koronaörökösének, mint az illető ezred tulajdonosának a hazai törvényekben rejlt fenséges állásához méltólag járt el és midőn a 19-ik magyar gyalogezred zászlóját ily hazafias szellem lengi át, akkor nemcsak hogy büszke lehet az ezredtulajdonos ezen ezredére, nemcsak hogy a nemzet közbecsülését és tiszteletét érdemli meg az ily ezred, de sőt majdan a harc idején az ily hazafias ezrednek rendíthetlensége s a győzelmi babérnak általa leendő kivívására bizton számíthat maga a király is. „Gy. Közl.”

— *Az irodalmi rovatunkban* többiben előnyösen ismertetett „Uj idők” című szépirodalmi, társadalmi s művészeti hetilap a jövő évnegyedtől (jul. 1-jétől) kezdve olcsóbbá válik. Előfizetési díja egész évre 10 frt helyett csak 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt 10 kr. E mellett a tartalom és kiállítás az eddigi marad. Kívánjuk, hogy e mindegyesre méltánylandó kedvezmény lehetőleg szaporítsa e pártolásra méltó vállalat támogatóit.

— *A „Lányok lapja”* kiadását társalapja, a „Hasznos mulattató”-éval együtt a „Légrády-testvérek”-cég vette át. Az ez évnegyedi utolsó számhoz van csatolva az új évnegyedre való előfizetési felhívás A „Lányok Lapja” nem kicsike leánykának, hanem igenis a serdültebb koru, szép s nemes iránt fogékony, önképzésre hajlammal bíró ifju hölgyek számára van szerkesztve. Irányát hazafias és nemzeties érületre s igézi vallás erkölcsre való törekvés jellemzi. Ajánljuk e vállalatok támogatását, kiadóhivatal, hová az előfizetési pénzek, félévre 3 frt, évnegyedre 1 frt 50 kr intendő: Légrády testvérek, Budapest, nádor-utca 6. sz.

— *Évi jelentés* dr. Batizfalvy egyetemi m. tanár budapesti sebész és orthopaediai magángyógyintézetének XVII-dik évi működéséről. A budapesti sebész és orthopaediai magángyógyintézet fennállásának XVII-dik évében (1875-dik május 15-étől 1876. máj. 15-ig) összesen 610 beteg vette igénybe az intézet gyógysegélyét. Ezek közül 540 jár-orvoslattal, 70 pedig az intézet helyiségeiben gyógykezeltetett. Az intézetben gyógykezelték közül a testgyógyászati osztályon ápolatott 37, az elkülönített orvosszézi osztályon pedig 33 nyert gyógyápolást. A benápoltak korát tekintve volt: 2—5 éves=4, 5—10 éves=16, 10—15 éves=14, 15—20 éves=3, 20—30 éves=11, 30—40 éves=4, 40—50 éves=6, 50—60 éves=8, 60—70 éves=3, 70—80 éves=1, összesen: 70. A tulajdonképeni betegek kivül több szülő, rokon s kisértő nyert rövidebb, vagy hosszabb ideig teljes ellátást a gyógyintézetben. A betegek hazánk követező megyéiből valának: Abauj, Bereg, Békés, Bihar, Borsod, Csanád, Fehér, Gömör, Hunyad, Hont, Heves, Komárom, Krassó, Mármaros, Nógrád, Pest, Pozsony, Szabolcs, Szepes, Tolna, Zala, Zemplén, Zólyom, Vas, továbbá a hajdukerületből; nemkülönben Francia-, Angol- s Poroszországból. Ezek közül gyógyultan távozott 34, javult 9, nem javult 3, meghalt 3. — Az év bezártaival további gyógykezelés alatt maradt: 21. Az intézet betegeit a legjobb sikerrel gyógyították: Decsényi Lipót, Hirschler Ignác, Kétly Károly, Kézmárczky Tivadar, Kovács József, Kovács S. Endre, Korányi Frigyes, Lumntzer Sándor, Navratil Imre, Poor Imre, Wagner János tudorok, tanárok s az intézet igazgató-főorvosa. Folyó évi május 15-én lépett az intézet működésének XVIII-ik évébe. — Az új intézet a tudomány legújabb vívmányai alapján tervezett s építettett a város ligeti faszor 30-ik szám alatt fekvő saroktelken. Távol fekszik tehát a főváros minden gőzfellegetől és bűztől. Az épület célszerű fekvése, jó berendezése igen sikerült. — A zárt, mozaikkal kirakott korridorokon széltől, esőtől, hidegtől menten sétálhatni. Van az intézetben nagy társalgó terem, tágas testgyakorda és

fürdőszoba. Az intézet 1000 négyszögölnyi, tágas szabad, száraz és magas tere a kert közepén fekszik: — a télen, nyáron folytonosan közlekedő közúti vaspályával és társas kocsiakkal szemben. Egészséges, tiszta levegő tekintetében egyik legjobb helyen, a telek közepén, miáltal a lég pangása lehetetlenné válik. Az árnyékos helyekben sincs hiány, mi nem kevésbé szükséges. — Ugyanínt a betegek számára megkívántató olvasmányokról is gondoskodva van. — Minden oly kényelemre rendeztetett be, hogy a betegek üdülése gyorsították általa, — azonkívül az intézet gyönyörű kilátással bír a regényes budai hegyláncolatokra. A betegek szobái kényelmes, új butorizzal látattak el: a mindenre kiterjedő rendre, tisztaságra és ápolásra fő tekintet fordították. Egyes, kettős, külön, családok számára hármás egymásba nyíló szobák is kaphatók. Az egyes kórszobák időnkint üresen állanak, s jó szellőztetés és tisztogatás mellett, a gyógyintézetekhez kötött higiéniai követelményeknek megfelelnek. — Az intézetnek csöndes fekvése van, távol a városi közeget kiállhatlan robogó zajától; néhány lépéssel az árnyékos és lombos város erdőben találja magát a beteg. Intézetem 17 évi fennállása óta 7475 beteget gyógykezelt és ezek nagy része vagyontalan szegény járó beteg vala. — Ezek közül többen — mind bennfekvő betegek — állandó ingyenes ápolásban és ellátásban részesülnek intézetemben. — Sed quid hoc ad tantum sitim. Mindazon elferdült béna, koldus baján — annak idejében nagyrészt gyökeresen lehetett volna segíteni, sokszor egyszerű gépezettel, kik most az állam- és polgártársaiknak esnek terhére. Az ilyen szegény nyomorultakról szintén az államnak, vagyis az illetőségi községnek kellene gondoskodnia. — A társadalom a lelki betegokről, a lépfenés, vagy hurutos oktalán állatokról gondoskodik ugyan: de a nyomorék elferdült szegényről még nem. Oroszország e célra évenként 20,000 ezüst rubelt fordít. — Poroszország közönséges kezelési elferdült szegény betegeit. — A londoni, párisi, kannstadii testgyógyintézetekben a szegény sorsu betegek köztköltségen ápolatnak s ezáltal sok munkás kéz, fegyverfogható s adófizető polgár nyertik meg a közjónak. Mindezekből folyólag, — miután intézetem minden országos és egyáltalán minden köz-segély nélkül áll fenn, fölülte kívánatos és sokáig el sem halasztható, hogy pénz-ügyeink jobbrafordultával és közügyeink újjaszerveztelével ezen elferdült ügye is hatósági közgondoskodás alá vétessék. A fennírtakat — úgy hiszem, — nem lehet eléggé ismételní, miután azok igazságáról bárki is, könnyen meggyőződhetik.

Irodalom.

Tetty Nándor és társánál Budapesten legközelebb megjelent a „Népevelők budapesti egylete” IV. (művészi) szakosztálya megbízásából Kothé után szabadon átdolgozva Sagh József által: „Rövid vezérforal az énekkutatás rendszer előadásához a népiskolákban.” Ezen, különösen tanítóknak tanítjelölteknek nélkülözhetlen könyvecske hézagot pótol irodalmunkban Magántanulóknak is igen ajánlható. Fontosságát és belbecsét feltüntetni már az is, hogy az érintett

egylet megbízása folytán ültetett át hazai irodalmunk körébe. Ara?

Megjelent a P o k o r n y Jenő által szerkesztett „A magyar ember könyvtára” című életrevaló s olcsó folyóirat 2-ik kötetének 2-ik fele, a júniusi füzet. Erdekes tartalmából kiemeljük „a lakásról”, „a párbajról”, „a fölserdült leányok testi növeledéséről” és „a kavé”-ról szóló értekezéseket. Ebből is látszik, hogy a szerkesztő nemcsak a könnyebb, hanem a tanulságos irányra is kiváló figyelemmel van. Előfizetési ára egész évre csak 2 frt. Megrendelhető (Budapest IV. molnár-utca 17-ik sz. földszint).

Grimm Gustáv kiadásában megjelent a „Briefliche Unterrichts für das gründliche Studium der Ungarischen Sprache” című s a Toussaint-Langenscheidt-féle rendszer szerint készített nyelvtan 1-ső füzet (1-ső levél.) Irtá Roder Adolf. Második kiadás. Tekintettel azon fontosságra, melylyel nemzeti nyelvünk újabb időben, hála az ének! bir, csak örülünk minden oly törekvésnek, mely a magyar nyelv általánosítására irányul s melynek célja nyelvünknek hazánk nem-magyar ajku polgáiraival való alapos megismertetése s a nehézségek lehető legyőzede sikerrel megoldását tagadhatlanul megközelíti, okvetlenül kívánunk kell német-ajku honfirtársaink között leendő minélzszelebb elterjedését és üdvös használatát. Az egész mű előfizetési ára 5 frt.

Nem nyilatkozhatunk ily kedvezően az ugyanevak Grimm Gustáv kiadásából kikerült „A magyar birodalom országainak összeköttetést létesíteni mindenesetre igen praktikus és közhasznú, kivitelénél azonban az adott források ugyan jól megválogatandók, nehogy oly ferdeségek boesattassanak közé, mint Demjén János e kérdéses művében. Szerző törekvése dícsérendő: munkálkodását teljesen méltányoljuk: de épen ezekből egyszersmind azon szerény figyelemzetet is kockáztatjuk hogy, nehogy vállalata teljesen meghusuljon, a további füzetek hiteles és a valóságnak megfelelő tartalmára kiváló gondot fordítson, különben munkája hasznavehetlenné válik. Előfizetési ára térképekkel együtt 30 frt, térképek nélkül 15 frt.

Művészet.

Az „Apollo” című zeneműfolyóirat ötödik kötete legújabbban megjelent hatodik számának tartalma: 1) Gyermekekörben I. Reggel II. Induló III. A kis vadászok. IV. Ne haragudjál édes anyám! V. Nénike meséje. VI. Csendes nyári este Kapi Gyulától. 2) Pozsonyi emlék, polka-mazurka Nagy Bélától. 3) Tinódi Sebestyén énekei 1549-ből, zongorára átírta Wachtel Aurel. 4) Tréfások, polka francaise Nagy Bélától. 5) Impromptu Feigler Viktortól. A borítékon: Fay Gustáv életrajzi vázlat. — A zene történelme Kapy Gyulától. stb. — Az Apollo négy és fél évi fennállása alatt egy maga egy egész kis zongora- és dal-irodalmat teremtett mely igen sok becses zeneművet tartalmaz. Különös érdeme az, hogy számos oly hazai fiatal tehetségnek nyitott tért a működésre, kik e lap nélkül alig nyertek volna buzdítást erre és alkalmat műveik kiadására. De elismert nevű veterán zeneszerzőink is támogatták kezdet óta e vállalatot. — és ennek köszönhető, hogy a lap szerkesztője, Fellegi Victor, a zeneművészetre nézve nem épen a legkedvezőbb hazai viszonyaink között is, azon színvonalon tarthatta fenn lapját, melyen az a külföldi hason vállalatokkal is képes volt versenyezni. — Melegen ajánljuk ezen hézagpótló vállalatot a közönség figyelmébe. Az előfizetési ár egészévre 6 frt. felévre 3 frt A jelen szám 1 frtért külön is megszereshető. Az előfizetés vidéken legelőszérűbben a postahivataloknál posta utalványozás útján eszközölhető. Budán az „Apollo” kiadóhivatalában vizívaros fő utca 220. sz. a. Minden eddig megjelent szám és kötet ugyanott leszállított áron kapható.

Közgazdaság.

— A m. kir. pénzügyminiszter f. évi 28833. sz. alatti rendeletében, tekintettel azon nagy csapásra, melylyel az ország egyes vidékein a szőlő-

birtokeosok a m. j. 20- és 21-iki fagy által sujtattak, megengedi, hogy az idei fagy által (de csak a szőlőkben) okozott károk az adóleengedés megálapítása végett szabályszerűleg fölvetethessenek. Evégből a pénzügyi hatóságok tartoznak a hozzájuk beérkezett kárfelvételei jegyzéket legfőbb 3 nap alatt jóváhagyás, illetőleg helyesbítés céljából a kerületi catasteri igazgatóságokhoz áttenni, mely azokat az eszközölt felülvizsgálat után rögtön beküldi a kerületi pénzügyigazgatóságokhoz (kir. adófelügyelőkhöz) hogy ez számvevő osztálya (számvevő közegei, által azonnal kiszámíthassa a megállapított károk után való leirandó adót és a jegyzéket jóváhagyás végett a pénzügyminiszteriumhoz rögtön felterjeszse. Az adóleírás emez eljárás hivatalból indítandó meg s adóleengedésnek csak azon szőlőknél van helye, melyeknek évi termése egészen megsemmisítettett. Az adóhivatalok által a községek, melyek határában a szőlők az idei fagy folytán ily mértékben kárt szenvedtek, e kivételes intézkedésről értesítendők.

Piaci árjegyzék.

Június 17-én 1876.

A tárgyak neveze	I. oszt.	II. oszt.
Egy 8 ^{1/2} zsemlye	—	—
1/2 abajdó kenyér	—	—
1/2 rozs kenyér	—	—
1/2 márhahus	—	—
1/2 borjúhús	—	—
1/2 baranyhús	—	—
1/2 sertésbús	—	—
1/2 szalonna füstölt és nyers	—	—
1/2 patens gyertya	—	—
1/2 öntött gyertya	—	—
1/2 szappan	—	—
1/2 tojás	—	—
1/2 mák	—	—
1/2 vaj	—	—
1/2 sertészsír	—	—
Liszt 1 1/2	—	—
Borsó 1 1/2	16.90	16.70
Lencse 1 1/2	—	—
Paszuly 1 1/2	—	—
Aszalt szilva 1 1/2	—	—
Örlött dara 1 1/2	—	—
Tatárka 1 1/2	—	—
Burgonya 1 1/2	3.—	2.80
Búza 1 1/2	9.40	9.10
Kétszeres 1	7.10	—
Rozs 1	6.90	6.80
Malátáarpa 1	6.20	—
Arpa 1	6.10	5.80
Zab 1	3.90	3.80
Kása 1	9.90	9.80
Kukorica 1	5.50	5.40
Spiritus 1 1/2 á 100 Tralles	—	—

Tulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Klekner Alajos. Főmunkatárs: Dr. Szemák István.

H I R D E T É S E K.

9319. tk. sz. 1876.

175 3—1

Árverési hirdetmény.

A kassai kir. tszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a kassai 475. sz. tkben özvegy Karpacs Józsefné, született Klues Borbála nevére jegyzett s összesen 12000 forintra becsült birtok és tartozékainak eszközrendő bírói árverése a kassai takarékpénztár mint hitelező 1768 frt tökékövetelésének s járulékaiknak kielégítése végett elrendeltetven, annak Kassán e kir. tszék tkvi hivatalában leendő foganatosítására első határidőül f. 1876. évi augusztus 26. napjának d. e. 10 órája, második hatánapul pedig 1876. szeptember hó 26-ik napjának szinten d. e. 10 órája tüzetik ki.

Az árverési feltételek következőleg állapítottak meg:

1-ör. Kikiáltási árként a fennebb kitett becsérték fog szolgálni, melynek 10%-tőlja bánatpénz gyanánt lesz a bírósági kiküldött kezéhez az árverés megkezdése előtt leteendő.

2-ör. A vevő köteles lesz a vételárat annak a leütéstől számítandó 6% kamatával együtt 3 egyenlő részletben, és pedig az első részletet a leütés utáni 2 hó, a második részletet a leütés utáni 4 hó, a harmadikat 6 hó alatt ezen kir. törvényszék tkvi hatóságánál befizetni, a letett bánatpénz az utolsó részletbe számíttatván.

3-ör. A vevő a vett javak tetteleges birtokába s haszonvetelésnek élvezé-

sébe a leütés után azonnal lép, a tkvi tulajdonjog bekebelezése azonban csak az árverési feltételek teljesítése után fog megtörténni.

4-szer. A további feltételekre nézve a polg. tvk. rdts. 423., 437., 438., 441., 456., 458. és 459. §§-ainak intézkedései szolgálnak zsinormértékül. Együttal felhivatnak a Kassa város területén kívül lakó hitelezők, miszerint a kielégítési sorrend megállapításánál és a vételár felosztásánál leendő képviseltesük végett Kassán lakó megbízottat rendeljenek s annak nevét és lakását az eladásig annak bizonyosabban jelentsék be, minthogy különben a részökre ügygondnokul ezennel kinevezett Demetzky Pál helybeli ügyvéd által fognak képviselteni.

Ugyanínt felhivatnak mindazok, kik az árverés alá becsátandó birtokra nézve tulajdoni, vagy más igényeket avagy pedig elsőbbségi jogokat vélnék érvényesíthetni, miszerint igénykeveseiket jelen hirdetménynek a hivatalos lapban való utolsó megjelenésétől számítandó 15 nap alatt habár külön értesítést nem vettek volna is — ezen kir. tszék tkvi hatóságához nyujtsák be, különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, igénylők egyedül a vételár felleslegére fognak utasíttatni.

Kelt Kassán, a kir. tszék mint tkvi hatóságánál 1876-ik évi április hó 25-ik napján tartott üléseből.

Barkóczy, kir. tszék elnök.

Maximcsák, h. jegyző.

3380. sz. tk. 1876.

165 3—2

Árverési hirdetmény.

A kassai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a kassa-ujfalusi 99. sz. telekjegyzéknyomban Hreblay Arnold és neje Sötér Maria közös tulajdonul jegyzett s összesen 5900 frtra becsült birtok és tartozékainak eszközrendő bírói árverése a kassai takarékpénztár mint hitelező 4900 frt tökékövetelésének s jár. kielégítése végett elrendeltetven, annak Kassaujfalú közegháznál leendő foganatosítására elsőhatáridőül f. 1876. jul. 20-ik napjának d. e. 10 órája, második hatánapul pedig 1876. évi augusztus hó 21-ik napjának szinten d. e. 10 órája tüzetik ki.

Az árverési feltételek következőleg állapítottak meg:

1. Kikiáltási árként a fennebb kitett becsérték fog szolgálni, melynek 10%-tőlja bánatpénz gyanánt lesz a bírósági kiküldött kezéhez az árverés megkezdése előtt leteendő.

2. A vevő köteles lesz a vételárat, annak a leütéstől számítandó 6% kamatával együtt három egyenlő részletben és pedig az első részletet a leütés utáni 2 hó alatt, a második részletet a leütés utáni 4 hó, és a harmadik részletet a leütés utáni 6 hó alatt ezen kir. törvényszék telekkönyvi hatóságánál befizetni; a letett bánatpénz az utolsó részletbe számíttatván be.

3. A vevő a vett javak tetteleges birtokába s haszonvetelésnek élvezé-

tébe azonnal az árverés után lép, a telekkönyvi tulajdonjog bekebelezése azonban csak az árverési feltételek teljesítése után fog megtörténni.

4-szer. A további feltételekre nézve a plg. tk. rdtt. 423., 437., 438., 441., 456., 458. és 459. §§-ainak intézkedései szolgálnak zsinormértékül.

Együttal felhivatnak a Kassa város területén kívül lakó hitelezők, miszerint a kielégítési sorrend megállapításánál és a vételár felosztásánál leendő képviseltesük végett Kassán lakó megbízottat rendeljenek s annak nevét és lakását az eladásig annak bizonyosabban jelentsék be, minthogy különben a részökre ügygondnokul ezennel kinevezett Krutasy Arnold helybeli ügyvéd által fognak képviselteni.

Ugyanínt felhivatnak mindazok, kik az árverés alá becsátandó birtokra nézve tulajdoni, vagy más igényeket, avagy pedig elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnék, miszerint igénykereseteiket jelen hirdetmények a hivatalos lapban való utolsó megjelenésétől számítandó 15 nap alatt habár külön értesítést nem vettek volna is, ezen kir. törvényszék telekkönyvi hatóságához nyujtsák be, különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, igénylők egyedül a vételár felleslegére fognak utasíttatni.

Kelt Kassán, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságánál 1876. évi május hó 19-ik napján tartott üléseből.

Teleky Péter,

elnök.

Maximcsák,

kir. tvszéki jegyző.

Az első budapesti főügynöki iroda
(fő-út 16. ajtó 5.)
azonnal elhelyez:
házigondnokot, gépvezetőt, főmolnárt, kasznárt, könyvvivőt, utazókat, üzleti segédeket, nevelőt, írnoke, gazdasszonyt, pénztárnoknót, pinczernót, kulcsárnót. A vidéki rendeletek azonnal teljesítenek, és díjjal ellátott levelekre az ügynöki iroda azonnal válaszol.
176 3—1